

Langettava 5778/KULTTI/15

Voima

Asia: virheen korjaus

Lehdessä oli olennainen asiavirhe. Toimitus ei saanut kantelijan korjauspyyntöä ja oikaisi virheen vasta, kun sai neuvostolta vastauspyynnön. Verkossa oikaisua ei julkaistu lainkaan.

Kantelu 12.3.2015

Kantelu kohdistuu Voima-lehdessä 2/2015 julkaistuun juttuun "Kuristuspolitiikan vaihtoehto". Siinä esitettiin Kreikasta väite, jonka mukaan "viiden vuoden shokkihoidon jälkeen työttömiä on kolminkertainen määrä (25,5 prosenttia työikäisestä väestöstä)". Väite oli kantelun mukaan perätön ja olennainen asiavirhe. Kreikan tilastoviraston julkaiseman tiedon mukaan työttömien osuus työikäisestä väestöstä oli vuoden 2014 marraskuussa vain 15,1 prosenttia.

Kantelija pyysi virheen korjausta sähköpostissaan Voiman toimitukselle.

Voiman vastaukset 9.4. ja 10.8.2015

Päätöimittäjä Teemu Matinpuro vastaa, että Voiman toimitus ei löydä eikä löytänyt kantelijan lähettämää sähköpostiviestiä kenenkään sähköposteista, joihin toimitus@voima.fi ja voima@voima.fi osoitteet ohjautuvat. Molemmat osoitteet ohjaavat postit suoraan kolmelle henkilölle, eikä kukaan heistä löydä kantelijan viestiä sähköposteistaan. Päätöimittäjän mukaan välittömästi kantelun saatuaan toimitus otti asian selvitettäväksi. Pääsiäislomien vuoksi työ tosin viivästyi muutaman päivän. Voima olisi mielellään julkaissut kantelijan tekemän oikaisupyynnön lehdessä, jos toimitus vain sen olisi saanut.

Kyseisen artikkelin kääntäjä on epähuomiossa kääntänyt sinänsä hieman epämääräisen ranskankielisen termin "de la population active" muotoon "työikäinen väestö" – kun oikea suomennos olisi ollut "työvoimaan kuuluva väestö", johon työttömyystilastoissa useimmiten viitataan.

Lehti korjasikin olennaisen asiavirheen heti seuraavassa numerossaan 4.5.2015 sivulla 18 numerossa 4.

Lisävastauksessaan päätoimittaja Matinpuro kertoo, että oikaisua ei julkaistu verkossa, koska alkuperäinen juttu julkaistiin vain printtilehdessä ja Voiman nettisivusto oli oikaisuhetkellä uudistusten keskellä. Henkilöstövaihdosten myötä toimituksella ei ollut resursseja hankalan julkaisujärjestelmän ylläpitoon ja toimitus oli vaihtamassa julkaisualustaa Wordpress-pohjaiseksi. Nettipalvelujen ylläpitäjällä kesti huomattavasti alkuperäistä suunnitelmaa kauemmin ns. migraatitiedostojen tekeminen, jotta Voima olisi saanut uudet sivut käyttöön. Matinpuro selvittää, että Voima ei halunnut avata uutta sivustoa ennen kuin lehdellä oli koko vanha arkisto mukana uusilla sivuilla. Hetken aikaa siirtovaiheessa Voimalla ei ollut mahdollisuuksia edes päivittää vanhoja sivujaan.

Ratkaisu

JO 20: Olennainen asiavirhe on korjattava viipymättä ja niin, että se tavoittaa mahdollisimman kattavasti virheellistä tietoa saaneen yleisön. Korjaus on julkaistava sekä tiedotusvälineen toimituksellisilla verkkosivuilla että julkaisussa tai kanavassa, jossa virhe on alun perin ollut.

Korjauksen huomioarvo on suhteutettava virheen vakavuuteen. Jos jutussa on useita asiavirheitä tai jos virheestä voi aiheutua suurta vahinkoa, toimituksen tulee julkaista uusi juttu, jossa virheellinen tieto yksilöidään ja korjataan.

Verkossa olennaisen virheen korjaamiseksi ei riitä virheellisen tiedon tai jutun poistaminen, vaan yleisölle on kerrottava virheestä sekä miten ja milloin se on korjattu.

Tiedotusvälineen on suotavaa tehdä yleisölle selväksi ne käytännöt ja periaatteet, joiden mukaan se korjaa virheensä.

Voiman printtijutussa oli olennainen asiavirhe. Lehti käytti Kreikan työttömyysasteesta kirjoittaessaan vertailukohtana työikäistä väestöä, kun piti puhua työmarkkinoiden käytössä olevasta väestön osasta. Vertailuluvussa oli noin kymmenen prosenttiyksikön virhe. Kantelija pyysi virheen korjausta

sähköpostilla, mutta toimitus ei reagoinut siihen. Kun neuvosto otti kantelun käsittelyyn ja pyysi päätoimittajalta vastausta, toimitus korjasi virheen printtilehdessä. Oikaisu julkaistiin vasta kahden kuukauden kuluttua. Verkossa virhettä ei korjattu.

Julkisen sanan neuvosto ei pysty ottamaan kantaan siihen, miksi kantelijan korjauspyyntö ei tavoittanut toimitusta. Neuvoston mielestä toimituksen on huolehdittava siitä, että sille lähetetyt sähköpostit ja varsinkin oikaisupyynnöt luetaan. Journalistin ohjeiden kohdan 20 mukaan korjaus pitää julkaista myös toimituksellisilla verkkosivuilla, vaikka alkuperäistä juttua ei verkossa olisi julkaistukaan. Teknisistä ongelmista huolimatta Voimalla olisi ollut riittävästi aikaa korjata virhe myös verkkosivuillaan.

Julkisen sanan neuvosto katsoo, että Voima on rikkonut hyvää journalistista tapaa ja antaa sille huomautuksen.

Risto Uimonen
puheenjohtaja

Ilkka Vänttinen
sihteeri

Kantelija:
Markku Lehtola

Vastaaja:
Voima

Ratkaisu tehty:
19.8.2015

Ratkaisun tekivät:
Risto Uimonen (pj), Kalle Heiskanen, Hannu Helineva, Jyrki Huotari, Jussi Lankinen, Heikki Kuutti, Veera Ristikartano, Venla Mäntysalo ja Heikki Vento.